

Boodschap van paus Benedictus XVI voor de 21ste Wereldziekendag

11 februari 2013

“Ga dan en doet gij evenzo” (Luc. 10, 37)

Geliefde broeders en zusters,

1. Op 11 februari 2013, de liturgische gedachtenis van de heilige Maagd Maria van Lourdes, zal op plechtige wijze in het Mariaheiligdom van Altötting de 21ste Wereldziekendag worden gevierd. Deze dag is voor de zieken, de werkers in de gezondheidszorg, de christengelovigen en alle mensen van goede wil “een sterk moment van gebed, samen delen, het opdragen van het lijden voor het welzijn van de Kerk en voor allen een oproep om in het gelaat van een zieke broeder of zuster het heilig gelaat van Christus te herkennen, die door te lijden, te sterven en te verrijzen het heil van de mensen heeft bewerkt” (Johannes Paulus II, *Brief over de instelling van Wereldziekendag*, 13 mei 1992, 3). In deze omstandigheid voel ik mij in het bijzonder ieder van u nabij, geliefde zieken, die in verzorgings- en verpleeghuizen of ook thuis een moeilijk ogenblik van beproeving beleeft tengevolge van ziekte en lijden. Mogen allen de geruststellende woorden bereiken van de vaders van het Tweede Vaticaanse Oecumenisch Concilie: “U bent niet aan uw lot overgelaten, noch nutteloos: u bent geroepen door Christus, u bent zijn transparante evenbeeld” (*Boodschap aan de armen, de zieken en de lijdenden*).

2. Om u te begeleiden op de geestelijke pelgrimstocht die ons brengt van Lourdes, plaats en symbool van hoop en genade, naar het heiligdom van Altötting, zou ik uw ter overweging de zinnebeeldige figuur willen voorhouden van de Barmhartige Samaritaan (vgl. Luc. 10, 25-37). De parabel uit het evangelie, die door de heilige Lucas wordt verteld, voegt zich in een

reeks beelden en verhalen die aan het dagelijks leven zijn ontleend en waarmee Jezus de diepe liefde van God voor ieder menselijk wezen wil doen begrijpen, vooral wanneer het ziek is of pijn heeft. Maar tegelijkertijd wijst de Heer ons met de slotwoorden van de parabel van de Barmhartige Samaritaan “Ga dan en doet gij evenzo” (*Luc. 10, 37*) erop wat de houding is die iedere leerling van Hem moet hebben jegens de ander, vooral als deze behoefte heeft aan zorg. Het gaat er dus om aan de oneindige liefde van God door een intense relatie met Hem in het gebed de kracht te ontnemen om dagelijks concreet aandacht te hebben, zoals de Barmhartige Samaritaan, voor wie gewond is in lichaam en ziel, voor wie om hulp vraagt, ook al is hij onbekend of onbemiddeld. Dat geldt niet alleen voor de werkers in de pastoraal en in de gezondheidszorg, maar voor allen, ook voor de zieke zelf, die zijn eigen toestand kan beleven in een perspectief van het geloof: “Niet het vermijden van het lijden, niet de vlucht voor het lijden heelt de mens, maar het vermogen het lijden te aanvaarden, erin te rijpen, er zin in te vinden door de vereniging met Christus, die met een oneindige liefde geleden heeft” (Benedictus XVI, enc. *Spe salvi*, 37).

3. Verschillende kerkvaders hebben in de figuur van de Barmhartige Samaritaan Jezus zelf en in de man die in de handen van de rovers viel, Adam, de verdwaalde en door de eigen zonde gewonde mensheid, gezien (vgl. Origenes, *Homilie over het evangelie van Lucas 24*, 1-9; Ambrosius, *Commentaar op het evangelie van de heilige Lucas*, 71-84; Augustinus, *Preek 171*). Jezus is de Zoon van God, Hij die de liefde van de Vader tegenwoordig stelt, een trouwe liefde, eeuwig, zonder barrières of grenzen, Maar Jezus is ook Hij die “zich van zijn goddelijk gewaad ontdoet”, die zich vernedert vanuit zijn goddelijke “toestand” om een menselijke gestalte aan te nemen (Fil. 2, 6-8) en het leed van de mens naderbij te komen, waarbij Hij zelfs nederdaalt ter helle, zoals wij in het *credo* bidden, en hoop en licht brengt. Hij beschouwt zijn gelijk zijn aan God, zijn God zijn niet als een jaloers bewaakte schat (vgl. Fil. 2, 6), maar buigt zich vol mededogen over de afgrond van het menselijk lijden om de olie van de troost en de wijn van de hoop uit te gieten.

4. Het *Jaar van het Geloof* dat wij beleven, is een gunstige gelegenheid om in onze kerkelijke gemeenschappen de diaconie van de naastenliefde te intensiveren, om ieder voor de ander, voor wie naast ons staat, een Barmhartige Samaritaan te zijn. Naar aanleiding hiervan zou ik onder de ontelbare figuren in de geschiedenis van de Kerk aan enkelen willen herinneren die de zieke mens hebben geholpen het lijden op menselijk en geestelijk vlak op zijn juiste waarde te schatten om tot voorbeeld en stimulans te zijn. De heilige Theresia van het Kind Jezus en het Heilig Gelaat, “deskundige in de scientia amoris” (Johannes Paulus II, apost. brief *Novo millennio ineunte*, 42) wist “in diepe vereniging met het lijden van Jezus” de ziekte te beleven die haar bracht “tot de dood door groot lijden” (Benedictus XVI, *Algemene audiëntie*, 6 april 2011). De eerbiedwaardige Luigi Novarese, aan wie velen vandaag nog een levendige herinnering hebben, voelde bij het uitoefenen van zijn ambt op bijzondere wijze het belang van het gebed voor en met de zieken en lijdenden, die hij dikwijls begeleidde naar Mariaheiligdommen, in het bijzonder naar de grot van Lourdes. Bewogen door de liefde tot de naaste, heeft Raoul Follereau tot aan de verste streken van de planeet zijn leven gewijd aan de zorg voor de mensen die leden aan de ziekte van Hansen, door onder andere de Wereldlepradag te bevorderen. De zalige Teresa van Calcutta begon haar dag altijd met Jezus in de eucharistie te ontmoeten om vervolgens de straat op te gaan met de rozenkrans in de hand om de Heer te ontmoeten en te dienen, die tegenwoordig is in de lijdenden, in het bijzonder in hen die “niet gewild zijn, niet bemind, niet verzorgd worden”. Ook de heilige Anna Schäffer van Mindelstetten wist op voorbeeldige wijze haar eigen lijden te verenigen met dat van Christus: “het bed van het lijden werd ... een kloostercel en het lijden vormde haar missionaire dienst... Getroost door de dagelijkse communie werd zij een onvermoeibaar instrument van voorspraak in het gebed en een weerspiegeling van de liefde van God voor vele mensen die haar raad zochten” (Benedictus XVI, *Homilie ter gelegenheid van de heiligverklaring*, 21 oktober 2012). In het evangelie komt de figuur van de heilige Maagd Maria naar voren, die haar lijdende Zoon tot het uiterste offer op Golgota volgt. Zij verliest nooit de hoop op de overwinning van God op het kwaad, op het verdriet en op de dood, en zij weet met dezelfde omarming van geloof en

liefde de Zoon van God, geboren in de grot van Bethlehem en gestorven aan het kruis, te ontvangen. Haar vaste vertrouwen in de goddelijke macht wordt verlicht door de verrijzenis van Christus, die hoop geeft aan wie te lijden heeft, en hernieuwt de zekerheid van de nabijheid en de troost van de Heer.

5. Ik zou ten slotte een woord van welgemeende erkentelijkheid en bemoeiding willen richten tot de katholieke zorginstellingen en de burgermaatschappij zelf, de bisdommen, de christelijke gemeenschappen, de religieuze families die betrokken zijn bij de gezondheidspastoraal, aan de verenigingen van werkers in de gezondheidszorg en vrijwilligers. Moge in allen het bewustzijn kunnen groeien dat “in de liefderijke en edelmoedige ontvangst van ieder menselijk leven, vooral als het zwak of ziek is, de Kerk nu een fundamenteel moment beleeft van haar zending” (Johannes Paulus II, *Christifideles laici*, 38).

Deze 21ste Wereldziekendag vertrouw ik toe aan de voorspraak van de heilige Maagd Maria van de Genade, vereerd in Altötting, opdat zij altijd de lijdende mensheid begeleidt, die op zoek is naar verlichting en vaste hoop, al degenen die betrokken zijn bij het apostolaat van barmhartigheid, helpt barmhartige Samaritanen te worden voor hun broeders en zusters die worden beproefd door ziekte en lijden, en ik geef hun daartoe gaarne de apostolische zegen.

Uit het Vaticaan, 2 januari 2013

BENEDICTUS PP. XVI

© Copyright 2012 – Libreria Editrice Vaticana – Secretariaat RK Kerk in Nederland

Vertaling: drs. H.M.G. Kretzers